

MOMENTS

BY THE SWEDISH EXHIBITION & CONGRESS CENTRE | GOTHIA TOWERS | 1 | 2016

Kvartett med kvalitet

MUSIKALEN JERSEY BOYS
GÖR VÄRLDSSUCCÉ

ÖLSTADEN GÖTEBORG

DRYCK VÄRD
EN MÄSSA

SÅ BLIR FRUKOSTEN LYXIG

KRISTER DAHL
INSPIRERAR

FRAMTIDENS NÖJESPARK

LISEBERGS NYA
STORSATSNINGAR

FLIP
OVER
FOR
ENGLISH!

Gothia Towers. Perfekt för familjen, vännerna, kollegorna, företaget eller på tu man hand. Nära till allt viktigt som Liseberg, restauranger, shower med mera. Mycket välkommen!

Se våra paket & erbjudanden
gothiatowers.com/erbjudanden

Varmt välkommen till vår mötesplats!

VARJE ÅR VÄLJER fler än 1,8 miljoner människor från hela världen att komma till Svenska Mässan och Gothia Towers för att mötas, äta, bo, utveckla affärer, produkter eller idéer. Som besökare hos oss kan du ta del av allt från hotell, butiker, teater, spa och restauranger till mässhallar och olika typer av mötesarenor. Allt samlat under ett tak.

I dina händer håller du vårt nya magasin Moments där du kan läsa om vad som händer hos oss, men också ett axplock av vad som sker i Göteborg. Det fina är att som besökare hos oss har du allt vad staden erbjuder precis utanför dörren. Det här numret bjuder bland annat på läsning om mikrobryggeritrenden, framtidens nöjespark, historien bakom Jersey Boys, och hur experten Simon Sinek ser på ledarskap och utveckling.

OAVSETT OM DITT besök hos oss är affärsmässigt genom en mässa, ett möte eller en kongress, lustfyllt genom en spektakulär show, smakrikt genom ett restaurangbesök eller lugnt och stilla med nära och kära, hoppas vi att resultatet blir detsamma: en minnesvärd upplevelse som gör att vi ses igen.

Trevlig läsning! ☺

CARIN KINDBOM
VD OCH KONCERNCHEF
SVENSKA MÄSSAN

GOTHIA TOWERS

MOMENTS ges ut av Svenska Mässan koncernen
Telefon: 031-708 80 00

Besöksadress: Mässans Gata/Korsvägen

Postadress: 412 94 Göteborg **Hemsida:** www.svenskamassan.se

Projektansvarig Svenska Mässan: Nils Sjöberg, nils.sjoberg@svenskamassan.se

Produktion: Spoon, www.spoon.se

Projektledare: Malin Dittmer, malin.dittmer@spoon.se

Art director: Ken Niss, ken.niss@spoon.se **Omslagsfoto:** Anna Tärnhuvud

Översättning: Språkbolaget **Tryck:** Trydells tryckeri, Laholm 2016

Facebook:
[svenskamassan](https://www.facebook.com/svenskamassan)

Facebook:
[gothiatowers](https://www.facebook.com/gothiatowers)

Twitter:
[@svenskamassan](https://twitter.com/svenskamassan)

Instagram:
[@gothiatowers](https://www.instagram.com/gothiatowers)

SVENSKA MÄSSAN
THE SWEDISH EXHIBITION & CONGRESS CENTRE

GOTHIA TOWERS

BILD STEFAN EDETOFT

12

BILD HANNES OJENSA

10

BILD LISEBERG

17

BILD ANNA TÄRNHUVUD

20

BILD STEFAN EDETOFT

24

1 | 2016

10 Övning för ledare

Ledarskap kräver övning menar föreläsaren och författaren Simon Sinek.

12 Ölet i centrum

Det finns ett specialbryggeri för varje smak i Göteborg – och en egen ölmässa.

17 Lisebergs nyheter

Nöjesparken utvecklas ständigt och öppnar snart ett nytt attraktionsområde.

20 Sann saga på scen

Hyllade musikalen Jersey Boys kommer till Göteborg och The Theatre i vår.

24 Stjärnkockens macka

Krister Dahl bjuder på frukostinspiration och receptet till sin godaste helgmacka.

4 **INGÅNG:** KORT OCH GOTT

8 **INCHECKNING:** VÄLJ KUDDE FÖR NATTEN

22 **I FOKUS:** ALLT GÅR ATT BYGGA MED TRÄ

26 **INBLICK:** STORSATSNING FÖR FRAMTIDEN

28 **I GÖTEBORG:** SEVÄRT MED SPÅRVAGN

Isaac B. Singer, Desmond Tutu, Svetlana Aleksijevitj och Nadine Gordimer är några av alla Nobelpristagare som genom åren har besökt Bokmässan.

Bokmässan lockar Nobelpristagare

BOKMÄSSAN, NORDENS största mötesplats för litteratur och kultur, samlar varje år närmare 100 000 besökare. Mässan har även lockat många Nobelpristagare genom åren.

Isaac B. Singer, som fick Nobelpriset i litteratur 1978, gästade den allra första Bokmässan 1985. Sedan följer en lång rad författare, politiker och forskare som fått pris i litteratur och medicin samt fredspriset. Desmond Tutu (Nobels fredspris 1984), Nadine Gordimer (Nobelpriset i litteratur 1991), Doris Lessing (Nobelpriset i litteratur 2007) och Svetlana Aleksijevitj (Nobelpriset i litteratur 2015)

är bara några av alla pristagare som besökt Bokmässan. Svetlana Aleksijevitj var under flera år fristadsförfattare i Göteborg och priset till henne var en tydlig hyllning till det fria ordet.

Bokmässan 2016 sätter just yttrandefrihet i fokus. Att det då är 250 år sedan Sverige fick sin Tryckfrihetsförordning, den första i världen, kommer att uppmärksammas i många seminarier och samtal. Och vem vet, kanske kommer även någon av framtidens Nobelpristagare vara på plats? ☺

! Bokmässan hålls den 22–25 september 2016.
www.bokmassan.se

PÅ SCENEN

"Självkörande bilar. Det är den största tekniska förändringen som kommer ske de närmsta 20 åren och ha störst påverkan på våra liv."

STEVE WOZNIAC, EN AV APPLES GRUNDARE, PÅ HJÄRNTILLSKOTT SOM HÖLLS PÅ SVENSKA MÄSSAN 2015.

HITTA RÄTT MED APPARNA

I Svenska Mässans och Gothia Towers appar finns information om mässor, hotell, restauranger och event. Här kan du köpa biljetter till mässor och shower samt skapa ditt eget mässprogram. Med hjälp av apparnas kortor kan du även navigera inomhus på alla publika ytor. Apparna finns i App Store och Google Play.

Egon, Gustav och Trippelina.

Nya möjligheter för industrin

FÖRST KOM ÅNGMASKINEN, sedan elektrifieringen och datoriseringen. Nu är vi på väg in i en fjärde industriell revolution, Industri 4.0. Det handlar om digitalisering, flexibilitet och hållbar konkurrenskraft. Förmågan att koppla upp maskiner och människor mot internet kommer att skapa framtidens smarta fabriker och ger helt nya möjligheter för industrin. Samtidigt är det en stor utmaning att hänga med i den snabba teknikutvecklingen.

Svenska Mässan och Automation Region arrangerar konferensen Automation Summit parallellt med mässan Scanautomatic & ProcessTeknik för första gången i Göteborg i höst. Det blir ett forum för den industriella digitaliseringen. Genom branschöverskridande presentationer och diskussioner ska konferensen underlätta för företag att ta klivet in i den digitaliserade världen.

– Vårt mål är att Automation Summit blir en internationell konferens för framtidens industri, säger Pia Nyzell, affärsansvarig för Scanautomatic & ProcessTeknik. ☺

! Scanautomatic & ProcessTeknik (4–6 oktober) är Nordens största mötesplats för den tillverkande industrin. Automation Summit äger rum den 4 oktober.
www.scanautomatic.se

SIFFRAN

180 000

Ytan på Svenska Mässan och Gothia Towers totala anläggning i kvadratmeter.

Figurerna på taket

EGON, GUSTAV OCH TRIPPELINA heter Gothia Towers egna familjemedlemmar och de bor i en magisk stuga på hotellets tak.

Figurerna är en del i Kidz at Gothia Towers, hotellets nya barnkoncept. För att även de yngre familjemedlemmarna ska trivas under besöket finns särskilda ytor och aktiviteter för barn. Bakning, filmvisning, kaplaturnering och cirkustema är bara några av alla roliga saker hotellets yngsta gäster kan se fram emot under 2016. ☺

ÖGONBLICKET

20.46 **SOM ETT BLÅSKIMRANDE** konstverk sticker den ut från det andra tornets glasfasad. Gothia Towers utanpåliggande pool svävar hela 50 meter över marken och erbjuder en spektakulär utsikt, både golv och väggar är nämligen gjorda av glas. Poolen är 37 grader varm året om och rymmer 30 000 liter vatten, vilket motsvarar 40 ton. Champagnepoolen bubblar likt champagne och är en del av Upper House Spa. Det finns bara tre hotell i världen som har en spa-bassäng hängande på fasaden, de andra två ligger i Shanghai och Dubai. [📍](#)

MINA
MÖTEN

BILD VIKTOR J FRENKLING

Jenny Hermanson, nordisk vd för Spotify, är gäst på Meg i april.

JENNY HERMANSON, VD FÖR SPOTIFY

”Jag fick en vän vid kaffemaskinen”

JENNY HERMANSON ÄR nordisk vd för Spotify, där hon har jobbat sedan 2009.

I april medverkar hon på Meg, Mediedagarna i Göteborg, på Svenska Mässan, i ett seminarium om idéarbete, strategier och innovationstänk i det nya medielandskapet.

 Meg, Mediedagarna i Göteborg, 7–8 april 2016. www.meg.se

TRE MAGISKA MÖTEN

1 ”Ett möte vid en kaffemaskin gav en vänskap för livet. Jag arbetade mitt första år på Spotify och det fanns en tjej på produkt som jag hade hälsat på ett par gånger men inte mer än så. En dag stod jag vid kaffemaskinen och väntade på min kaffe. Jag hade varit hos frisören och färgat håret och hon kommenterade det när hon passerade förbi. Det var första gången vi sa mer än ett hej, i dag är Michelle Kadir en av mina närmsta vänner.”

2 ”För två år sedan fick jag fördelen att delta i ett mentorskapsprogram med en personligt utvald mentor. Vårt första möte kommer jag aldrig glömma. Till en början kände jag mig långt ifrån säker på att det var rätt. Men allt eftersom mötet fortgick blev jag mer och mer övertygad. När mötet var över var jag överväldigad och kunde knappt vänta till nästa. Jag träffade en mentor som gav fantastiskt kloka tips och råd som jag använder mig av dagligen i mitt arbete. Utan honom hade jag inte varit där jag är i dag.”

3 ”För ett par månader sedan träffade jag en av mina absoluta favoritartister The Weeknd efter en liten hemlig spelning i Oslo. Ett möte som är ett måste att nämna!”

Hälsosamt vårprogram

INTRESSET FÖR TRÄNING och hälsa tycks bara öka. Samtidigt utgör fetma och övervikt ett allvarligt hot mot folkhälsan.

Just hjärta, fetma och näringslära står i fokus på tre av vårens stora kongresser på Svenska Mässan. I april kommer 1 300 deltagare till Sveriges största möte inom hjärtsjukvården, Svenska Kardiovaskulära Vårmetet. Forskningsmötet European

Obesity Summit lockar hela 3 000 deltagare från hela världen till Göteborg i juni. I slutet av samma månad samlas 600 forskare och kliniskt verksamma inom näringslära på Nordic Nutrition Conference för att presentera de senaste forskningsresultaten.

Under 2016 kommer ett 10-tal forskningsbaserade kongresser att hållas på Svenska Mässan.

Visste du att...

... Gothia Towers erbjuder gratis träning för sina gäster och medarbetare. På tisdagar är det löpträning i grupp, på onsdagar styrketräning och på torsdagar medicinsk yoga samt lunchpromenad med övningar. Träningsugna göteborgare är välkomna på löpträningen.

I år är alla löpare som deltar i GöteborgsVarvet välkomna till Svenska Mässan för att hämta sina nummerlappar.

Löparna flyttar in

VÄRLDENS STÖRSTA halvmaraton heter GöteborgsVarvet och går i maj varje år. 2016 flyttar löparfestens stora sport- och hälsomässa tillsammans med nummerlapputdelningen för första gången in på Svenska Mässan. GöteborgsVarvet Expo brukar locka runt 80 000 besökare och nu när mässan växlar upp med plats för fler utställare och mer aktiviteter hoppas man på ännu fler besökare. Mässan är en nationell mötesplats för hälsa och sport och är öppen för alla.

 GöteborgsVarvet Expo arrangeras 19–22 maj 2016. www.goteborgsvarvetexpo.se

Digital vård och omsorg i fokus

SVERIGES STÖRSTA ehälsomöte heter Vitalis och samlar över 3 200 deltagare på Svenska Mässan i april för att diskutera digitaliseringens möjligheter inom vården.

– Intresset har ökat för varje år och allt fler stora aktörer som Cisco och Microsoft väljer Vitalis,

säger Maria Sterner, mässansvarig.

Programmet består av över 140 föreläsningar och bland huvudtalarna märks folkhälso- och sjukvårdsminister Gabriel Wikström och Elena Bonfiglioli, Wordwide Health Director, Microsoft. Nytt för i år är en satsning för dem som

jobbar praktiskt inom vården. En heldag riktar sig till primärvården där behovet är stort att hitta nya effektiva arbetssätt. Det är viktigt för att öka tillgängligheten och erbjuda en god och jämlik vård till alla patienter.

 Vitalis hålls 5–7 april 2016. www.vitalis.nu

MEG
SEDAN 2012

SEMINARIER
DEBATTER
PRISUTDELNINGAR
MINGEL
FESTLIGHETER

**MEDIEDAGARNA
I GÖTEBORG**

FOKUS 2016 YTTRANDEFRIHET
OCH DIGITAL INNOVATION

**SVERIGES VIKTIGASTE
MÖTESPLATS
FÖR MEDIEFRÅGOR**

FLER ÄN 100 SVENSKA OCH INTERNATIONELLA TALARE

Mediedagarna i Göteborg
7-8 april 2016 Svenska Mässan

meg.se

#meg16 facebook.com/mediedagarna @mediedagarna

Meg¹⁶

RUM NR 2209

Våning: 22.
På bilden: Nina Fors,
hotellchef Upper House.

BILD STEFAN EDETÖFT

Här finns kuddarna på menyn

FÖR PLATT, FÖR HÖG, för hård eller för mjuk. Det är sällan hotellkudden är så där perfekt som hemma. Och ofta är just kudden avgörande för en god natts sömn. På Upper House, Gothia Towers femstjärniga systerhotell, finns därför en kuddmeny där gästen kan välja fritt bland olika alternativ.

– Det är ett urval av kuddar för alla smaker, för dem som är lite extra noga med vad man sover på eller som har svårt att sova på vissa kuddar, säger Nina Fors, hotellchef på Upper House.

– Reser man till exempel med handbagage kan det vara svårt att få plats med sin egen kudde

På menyn finns fyra kuddar att välja mellan utöver de standardkuddar som redan finns i sängen: en ergonomisk kudde som formar sig efter huvud och nacke, en spänstig anti-allergisk kudde med bollfiber, en extra mjuk mikrofiberkudde och en ljudkudde.

– I ljudkudden finns en AUX-sladd som man kopplar till sin egen enhet så att man kan lyssna på vad man vill. Den gör att man

slipper hörlurar och att trassla in sig i sin sladd.

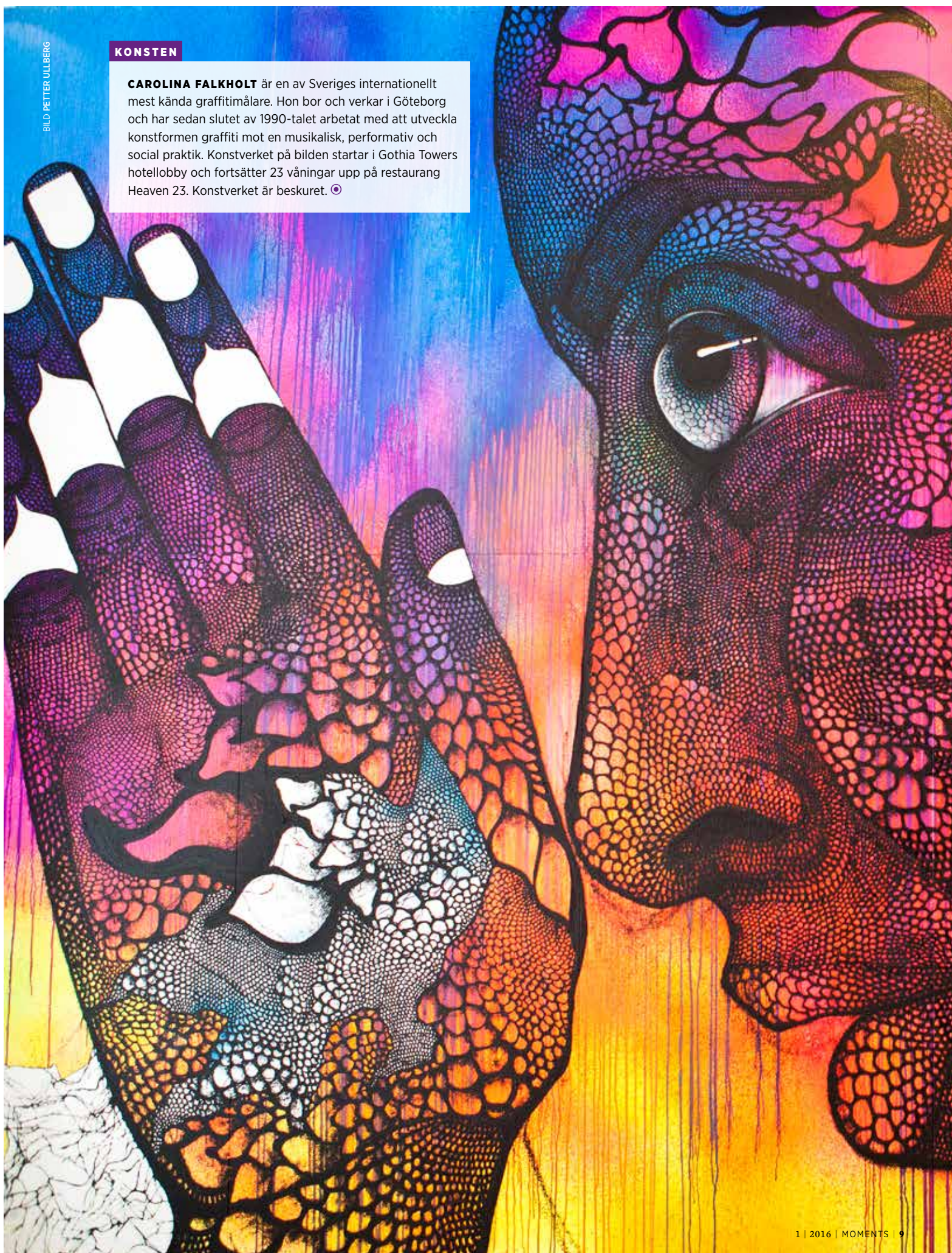
Men den kudde som är populärast bland gästerna är den ergonomiska.

– Det finns många människor som har problem med nacken och skuldrorna och då är det fantastiskt att kunna erbjuda den här servicen. Utomlands kan du få en kuddmeny utan problem, men det är ovanligare i Sverige. Det är väldigt många som kommer på att de vill ha en annan kudde när de ser menyn. ☺

HANNA KLUMBIES

KONSTEN

CAROLINA FALKHOLT är en av Sveriges internationellt mest kända graffitimålare. Hon bor och verkar i Göteborg och har sedan slutet av 1990-talet arbetat med att utveckla konstformen graffiti mot en musikalisk, performativ och social praktik. Konstverket på bilden startar i Gothia Towers hotellobby och fortsätter 23 våningar upp på restaurang Heaven 23. Konstverket är beskuret. ☉

FAKTA

Namn: Simon Sinek.
Ålder: 42 år.
Gör: Författare och
föreläsare.

SIMON SINEK, FÖRETAGSGURU:

”Bra ledare förstår att de har ett ansvar”

SIMON SINEK är ledarskapexpert, föreläsare och författare till böckerna *Start With Why* och *Leaders Eat Last*. Kanske mest känd är han för sitt TED-talk *How great leaders inspire action*, som är ett av de mest sedda någonsin på ted.com.

Vad kännetecknar ett bra ledarskap?

– Bra ledare förstår att de har ett ansvar för människorna i sin organisation. Ledarskap handlar inte om att vara den som bestämmer, det handlar om att ta hand om dem du ansvarar för. Du kan inte leda ett företag, du kan bara leda människor.

Hur blir man en bra ledare?

– Öva, öva, öva. Och du måste misslyckas en hel del och du måste försöka igen och igen och igen. Det är en färdighet som alla andra och som kräver att du lär dig, studerar och övar. Och med tiden blir du expert. Det är en övning i empati. Det handlar om att ta hänsyn till hur dina beslut påverkar människors liv och inte bara ekonomin.

Du pratar mycket om ”the circle of safety”, vad är det?

– Det finns alla möjliga sorters påtryckningar, hot och faror utanför din organisation, till exempel konkurrens, börsen, ekonomin och annat. Dessa saker är konstanta och utom din kontroll. Det enda du kan påverka är förhållandena inom organisationen, och om

vi känner oss trygga bland våra egna betyder det att vi inte fruktar varandra. Den naturliga mänskliga reaktionen på det är tillit och samarbetsvilja. Det är vad jag menar med ”the circle of safety”. Detta kan enbart uppnås med ett gott ledarskap.

Vad händer om man inte skapar ”the circle of safety”?

– Avsaknaden av ”the circle of safety” betyder att det både finns faror utanför och inom organisationen. Och det här skapar svårigheter. 99 procent av de problem som en organisation står inför handlar sannolikt om ledarskapet.

Du säger att ledarskap är ett val, vad menar du med det?

– Vi kan välja att leda en organisation bra och vi kan välja att leda den dåligt. Vi kan välja att prioritera andra människors liv framför våra egna personliga intressen. Hur vi tar hand om andra är helt vårt eget val.

Tycker du att du själv är en inspirerande ledare?

– Jag arbetar hårt för att vara den ledare som jag önskar att jag hade haft. Och jag försöker att göra de saker som jag pratar om. ☺

HANNA KLUMBIES

! Simon Sinek föreläste på Hjärntillskott på Svenska Mässan i november 2015.

Tre inspirerande ledare enligt Simon Sinek

1

PÅVEN

”Eftersom han står för något inkluderande och även är populär utanför den katolska kyrkan.”

2

LADY GAGA

”Hon får människor som annars ses som udda att känna tillhörighet. Och hennes budskap är alltid positivt och alltid samma.”

3

ELON MUSK

”Han har en syn på världen som är annorlunda. Och han har upprepat sina framgångar flera gånger, vilket är ett tecken på en bra ledare.”

Hantverksbryggeriet Beerbliotek har funnits i tre år och affärsidén är att producera kvalitetsöl. Bryggeriet släpper en ny öl nästan varje vecka. Varje öl har ett namn och ett nummer. I år beräknar man brygga runt 600 000 liter öl.

ÖL FÖR ALLA SMAKER

Hallon, surmäskad eller lager. I ölstaden Göteborg finns en specialöl för varje smak och nya bryggerier startar hela tiden. Hantverksölen tycks vara här för att stanna.

TEXT MAJA LARSSON BILD STEFAN EDETOFT

KAPSYLER RASSLAR, BRUNA flaskor klirrar och ölen flödar. Det är buteljeringsmåndag på Beerbliotek och i den gamla lagerlokalen doftar det humle, malt och ... sött?

– Det är hallonen, säger bryggare och delägare Adam Norman på sin spännande australisk-göteborgska dialekt.

– Vi tappar Raspberry Wheat i dag, förtydligar kollegan Darryl de Necker på sydafrikansk dito.

Hantverksbryggeriet Beerbliotek föddes på espressobaren Doppio i Göteborg för tre år sedan. Adam, som drev kaféet med sin kompis Richard Bull från Nya Zeeland, började brygga öl på fritiden. Stammisarna Darryl de Necker och Anders Hedlund hakade på, gänget startade firma och snart flyttade de in i en bryggerilokal i Sockerbruket, vid Röda Sten vid Göteborgs hamninlopp. Doppio fick byta ägare, för nu tog bryggandet mer tid.

– Tack vare kaféet kände vi mycket folk i krog- ➤

Det som från början var en fritidssysselsättning för delägarna Darryl de Necker och Adam Norman har utökats rejält. I dag går 30 procent av Beerbloteks produktion till Systembolaget, resten säljs på krogen eller exporteras.

FULLT UPP FÖR ÖLINTRESSERADE

22–23 april manifesteras öltrenden på Svenska Mässan, genom den årliga En Öl & Whiskymässa, där provningar, bryggartävlingar och spännande smaker står i centrum.

Hela veckan, 15–23 april, före och under mässan pågår GBG Beer Week, ett evenemang som anordnas av stadens bryggerier, ölpubar och ölintresserade. Under veckan arrangeras bland annat bryggerivisningar, releaser och andra ölrelaterade aktiviteter runt om i Göteborg.

Oceanbryggeriet räknas som ett av Göteborgs första hantverksbryggerier. Thomas Bingebo tror att de nyfikna göteborgarna har bidragit till stadens bryggeriboom.

branschen, vilket gjorde att vi snabbt fick in vår öl på många krogar. Nu finns vi på nästan alla bra krogar i stan, säger Adam.

Beerblioteks framgång kan sägas vara ett resultat av göteborgarnas nya intresse: finöl.

– Svenskarna är bra på att nördna ner sig. Först var det vin, sedan var det whisky och nu är det öl. Och folk är väldigt medvetna, alla som gillar öl i dag vet vad en IPA är, säger Adam.

BEERBLIOTEK ÄR LÅNGT ifrån ensamma om sin resa. De senaste tio åren har ett tiotal hantverksbryggerier etablerat sig på Göteborgsmarknaden. Ölexperten Fredrik Berggren jublar över utvecklingen.

– Förr var det ju bara stor stark som gällde. Samtidigt har öl alltid haft en naturlig plats i stan eftersom här har funnits bryggerier i flera hundra år. Så när utbudet blev bättre var det som att öldrickarna tog till sig det nya väldigt snabbt, säger han.

Fredrik Berggren berättar att många ölälskare numera har ett ”plocka godis-beteende” – de köper gärna många olika sorter och testar, i stället för att rikta in sig på en enda favorit.

Att just Göteborg blev ölstaden nummer ett tror han beror mycket på storleken – staden är liten nog för att alla ska känna alla och hjälpa varandra, samtidigt som den är tillräckligt stor för att det ska finnas en bra marknad.

Hur skulle du beskriva Göteborg som ölstad?

– Många är gamla hemmabryggare som börjat brygga kommersiellt. Det är en fin gemenskap, lite gräsrotskänsla, skulle jag säga. Och det tror jag har varit avgörande för all bra öl som kommit fram.

- WE'RE HALFWAY THROUGH!

Buteljeringsgänget på Beerbliotek sliter med de 5 500 flaskor som ska fyllas, få etikett och kapsyl och packas i lådor före lunch. Darryl slår ut med armarna:

– Detta är en perfekt lokal för oss. Allt får plats! Och man kan köra in med lastbil, det är väldigt praktiskt.

Förra året blev även bryggeriet vid Röda Sten för litet och opraktiskt och en kompletterande lokal skaffades.

På lagret står kartongerna prydligt sorterade i gångar. Darryl berättar att 30 procent av produktionen går till Systembolaget, resten säljs på krogen

” Vi har inte många sorter just för att ha många sorter, utan för att vi märker att folk vill testa något nytt ofta.”

DARRYL DE NECKER, HANTVERKSBRUGGERIET BEERBLIOTEK

eller exporteras. Hittills har Beerbliotek bryggt 147 ölsorter för att kunna matcha marknadens efterfrågan på nya smaker.

– Vi har inte många sorter just för att ha många sorter, utan för att vi märker att folk vill testa något nytt ofta, säger Darryl.

Första året bryggde Beerbliotek 40 000 liter. I år kommer siffran landa på runt 600 000 liter. Beerblioteks grej är att vara just ett ölbibliotek för olika smaker. Bryggeriet släpper en ny öl nästan varje vecka, och varje öl har ett namn och ett nummer. Några blir storsäljare, andra inte.

– Bobek Citra #5, den har vi bryggt säkert 45–50 gånger, säger Darryl och visar en flaska med blåliga etikett.

Det är en fruktig och blommig American pale ale. Darryl tror att den välbalanserade smaken är det som har gjort den populär. Han tar fram en annan flaska.

– Sorachi Ace of Base #119, däremot, har vi bara bryggt en gång fast det var ett fantastiskt öl. Många undrar om vi gör testbryggningar. Det gör vi inte. Allt är ”test”. Men ibland blir det inte som vi har tänkt, och vi har kastat öl vi inte tycker håller måttet. Afärsiden är ju att producera kvalitetsöl.

MEDAN BEERBLIOTEK EXPERIMENTERAR med chili, hallon och choklad, finjusterar Oceanbryggeriets bryggare Thomas Bingebo de tekniska detaljerna på samma India pale ale som för åtta år sedan. Oceanbryggeriet som startade 2007 räknas som ett av Göteborgs allra första hantverksbryggerier.

– Vår Ocean IPA har funnits sedan 2008, men jag tycker den är bättre i dag. Gemene man känner kanske inte skillnad, men jag gör det. Man kan alltid bli bättre, säger den rutinerade bryggaren.

Sedan starten har han sett bryggeri på bryggeri slå upp portarna. Systembolagets hyllor för specialöl blir bara längre och En Öl & Whiskymässa, som startade 2013, blev utsåld redan första året. På krogen är vin inte längre det solklara valet till maten och många erbjuder hantverksöl i sina dryckespaket.

– För fem år sedan hade jag skrattat om någon sa att vi hantverksbryggerier skulle ha 10 procent av julölsmarknaden. Nu är det nästan verklighet, säger Thomas Bingebo glatt.

Samtidigt som de många nya bryggerierna gjort att konkurrensen hårdnat, är ölälskaren Thomas glad över det ökade intresset.

– Att människor har fått upp ögonen för hantverksbryggd öl är fantastiskt skoj. Jag vet faktiskt inte varför just Göteborg har blivit en sådan ölstad, men jag skulle tippa på att det är tack vare den nyfikna befolkningen. ☺

Oceanbryggeriet har finslipat sin India pale ale under åtta års tid men brygger även exempelvis Ebbot ale – en traditionell engelsk brown ale.

Intresset för ädla drycker har ökat i Sverige.

En Öl & Whiskymässa växer och lockar fler

DEN 22-23 APRIL slår En Öl & Whiskymässa upp portarna på Svenska Mässan för fjärde året i rad. Mässan är en framgångssaga som sedan starten vuxit med 50 procent. Under två dagar beräknas drygt 20 000 personer besöka mässan där större bolag som Spendrups samsas med lokala ölproducenter som Stigbergets Bryggeri.

Mässan blir kulmen på GBG Beer Week som pågår samma vecka, 15–23 april, där pubar, restauranger, bryggerier, importörer med mera ordnar evenemang för att lyfta stadens ölkultur.

– Vi är glada för GBG Beer Week. För oss är det viktigt att hela staden blomstrar och att folk lär sig mer om öl. Det finns många bra bryggerier och pubar där man kan ta del av spännande arrangemang, säger Stanley Wong, mässarrangör.

TRENDEN ÄR ATT vi köper mindre men dyrare alkoholhaltiga drycker i Sverige och att efterfrågan på bättre produkter ökar. Det tros bero på det ökade intresset av ädla drycker och att vi dricker för att lära och uppleva nya smaker. Dessutom är många kvalitativa drycker mer lättillgängliga än tidigare. Fokus på En Öl & Whiskymässa är att skapa en mötesplats med kvalitativa drycker för erfarna och oerfarna dryckeskännare. På mässan finns utställare på plats för att vägleda besökarna och ge dem inspiration och ökade kunskaper om smaker och upplevelser inom dryck- och delikatesser.

– Vi vill att vår mässa ska vara med och sätta trenderna och bidra till bättre dryckesupplevelser. Och samtidigt att mässan blir den internationella mötesplats dit folk reser från andra städer och länder, avslutar Stanley Wong. ☺

! Se mer på www.enolochwhiskymassa.se och www.beerweek.se.

Välkommen till Vitalis 2016 Nordens ledande eHälsomöte!

Mötesplats

Konferens

Utställning

På Vitalis möts representanter ifrån vård- och omsorgsgivare, myndigheter, akademi och industri för att fortbilda sig samt utveckla och förbättra framtidens vård och omsorg med eHälsa i fokus. Vitalis ger möjlighet till nätverkande och diskussion med målsättning att innovationer och visioner kan förverkligas. Välkommen att delta! Se program och anmäl dig på www.vitalis.nu

5-7 april 2016 • Svenska Mässan, Göteborg

Samarbetsorganisationer i programarbetet:

- eHälsomyndigheten • Göteborgs stad • Inera • IT-universitetet Göteborg • MTF • Sahlgrenska akademien
- Sjukhusläkarna • Socialdepartementet • Socialstyrelsen • Svensk förening för Medicinsk Informatik (SFMI)
- Svensk sjuksköterskeförening • Sveriges Kommuner och Landsting • Sveriges Läkarförbund
- Swedish Medtech • Vinnova • Vårdförbundet

Nordens ledande
eHälsomöte

www.vitalis.nu

SVENSKA MÄSSAN
THE SWEDISH EXHIBITION & CONGRESS CENTRE

Välkommen till Nordens viktigaste evenemang för kollektivtrafikbranschen!

Tre intensiva
mässdagar fyllda
med ny kunskap,
upplevelser, givande
kontakter, mingel
och fest!

Här presenteras
branschnyheterna och
framtidslösningarna

Stort fokus sätts på sam-
arbete, miljö, service och
kollektivtrafikens bidrag
till ett hållbart samhälle
och stadsutveckling.

PERSONTRAFIK

En mötesplats för utveckling, kontakter och affärer!

18-20 oktober 2016
Svenska Mässan, Göteborg

För ytterligare information gå in på www.persontrafik.se
Arrangeras av Svenska Mässan och Stockholmsmässan

Medarrangörer:

I full fart mot framtiden

För att överleva som nöjespark krävs ständig utveckling. Med ett nytt attraktionsområde och planer på ett nytt hotell och eget vattenland har Liseberg stakat ut sin väg in i framtiden.

TEXT MAGNUS CARLSSON BILD STEFAN KARLBERG/LISEBERG

Balder är en av Lisebergs mest populära attraktioner. I framtiden finns planer på ett nytt hotell och ett eget vattenland för nöjesparken.

ATT DRIVA NÖJESPAK är inte lätt. Det är mycket som ska klaffa för att besökarna ska vara nöjda och dessutom handlar det om en extremt investeringstung bransch: för att en nöjespark som Liseberg ska behålla sina gäster krävs att 12–14 procent av årsomsättningen återinvesteras i parken.

– Då pratar vi om vad som krävs bara för att behålla sina gäster. Inte växa, bara ha kvar dem. Att hela tiden utveckla produkterna är det absolut viktigaste för oss. Det måste hela tiden hända något, säger Andreas Andersen, vd för Liseberg.

Han säger också att gästernas förväntningar ständigt stegras, vilket ger en svår uppgift.

– För 20 år sedan jämfördes vi med Skara sommarland eller Gröna Lund. I dag jämför man med något man upplevt i Orlando, Dubai eller Singapore.

Samtidigt verkar vi i en nordisk nöjesparkstradition, en stadsparkstradition, där parkerna är en naturlig del av staden. Och det är något vi ska värna om, det finns bara en handfull sådana i Europa i dag.

FÖR ATT KUNNA utveckla en nöjespark behöver man se vad som händer på andra håll i världen, och utan att ljuga kan man säga att en av dem som har bäst koll på det är just Andreas Andersen. Innan han kom till Liseberg var han vd för Köpenhamns svar på Liseberg, Tivoli, och sin fritid har han länge ägnat åt att åka jorden runt för att testa olika berg- och dalbanor.

– Jag gillar banor med en fin komposition. Jag ser på en bana som ett musikstycke. Den ska ha introduktion, en uppbyggnad och ett fantastiskt crescendo.

Andreas Andersen har åkt över 500 berg- och dal-

LISEBERG I SIFFROR

Antal besökare: 3,1 miljoner (2015).

Omsättning: 1,15 miljarder.

Antal anställda: 370 års-
anställda och 2100 säsongs-
anställda.

Lisebergs vd, Andreas Andersen, älskar berg- och dalbanor. På sin fritid har han rest jorden runt och testat fler än 500 stycken. "Jag gillar banor med en fin komposition. Jag ser på en bana som ett musikstycke", säger han.

”Det är viktigt att vara en spegelbild av staden vi är i, man ska känna igen sig. Det ska vara Göteborg.”

ANDREAS ANDERSEN, VD FÖR LISEBERG

UPPSKJUTEN INVIGNING

Liseberg invigdes 1923 i samband med Göteborgs jubileumsutställning. Utställningen skulle ha ägt rum två år tidigare för att fira Göteborgs 300-årsjubileum men knaper ekonomi gjorde att den fick skjutas upp. När Liseberg firade 60 år 1983 blev också den karaktäristiska Lisebergskaninen in i handlingen, för att bli Lisebergs officiella symbol. Sedan förra året har Liseberg tre olika säsonger. Utöver sommarsäsongen och Jul på Liseberg har parken öppettid en vecka under Halloween.

banor världen över och han har sett hur trenderna har förändrats.

– I slutet av 1990-talet hade man det som i branschen kallades "the coaster war". De skulle hela tiden bli högre, snabbare och sjukare och olika parker skulle bräcka varandra. I dag har man i stället fokus på en mer kvalitativ upplevelse, både för berg- och dalbanor men också för parker i stort. Man ska komma in i parken och föras in i en ny värld, säger Andreas Andersen.

Det är också den världen han strävar efter att förstärka på Liseberg. Att bygga störst eller galnast är inte aktuellt – i stället gäller det att fokusera på det som redan är bra.

– Det är viktigt att vara en spegelbild av staden vi är i, man ska känna igen sig. Det ska vara Göteborg, det ska vara västkust och en svensk kontext. Och det är vi bra på.

INTERNATIONELLT SYNS OCKSÅ flera andra tydliga trender i nöjesparksbranschen, menar Andreas Andersen. Hållbarhetsfrågor blir viktigare – nöjesparkerna måste se över sin miljöpåverkan – och det digitala samhället får ett allt tydligare avtryck.

– Digitaliseringen är helt klart en trend. Smartphones integreras allt mer med upplevelsen, och jag tror inte det dröjer länge innan vi alla går runt med smartwatches. I klockorna kommer vi ha våra åkpass integrerade men där kommer vi till exempel också

Nytt attraktionsområde för stora och små

INFÖR ÅRETS SÄSONG öppnar Liseberg ett helt nytt attraktionsområde. Uppskjutet, Höjdskräcken och Pariserhjulet har alla pensionerats. I deras ställe kommer det att finnas ett stort blomsterområde, med bland annat en enorm rosenträdgård och en förbjuden trädgård med giftiga växter. Platsen rymmer också Lisebergs största lekplats någonsin och två helt nya attraktioner: den barnvänliga Blomsterkarusellen och Aerospin för de lite mer våghalsiga – en karusell där besökarna åker flygplan 36 meter upp i luften. 23 april är det säsongspremiär.

hitta information om attraktionerna och kötider, säger Andreas Andersen.

En annan trend är att nöjesparker i allt större utsträckning blir resorts. Besökare ställer högre krav på maten och man vill ha möjligheten att bo vid parken. På Liseberg möter man kraven med en upprustning av parkens restauranger, och man vill expandera med ett nytt hotell och eget vattenland till Göteborgs Stads 400-årsjubileum år 2021.

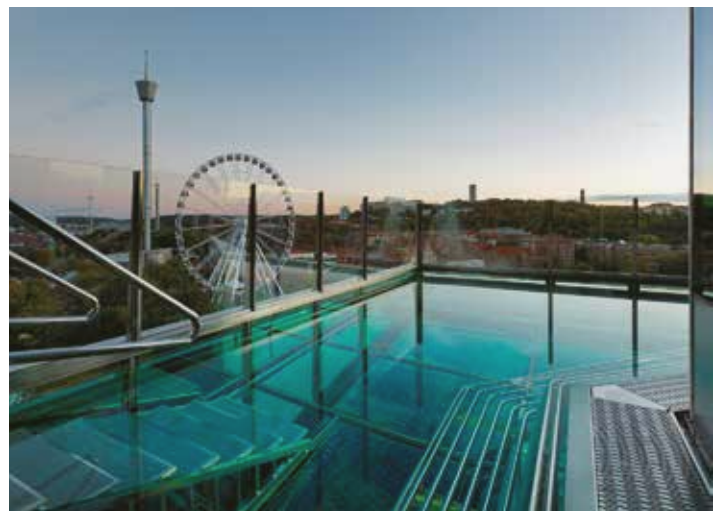
– Det är vårt största och mest ambitiösa projekt någonsin. Det skulle lyfta vår volym och våra gäst-siffror, men också ta ekonomin till nästa nivå. Hur projektet fortskrider beror dock på den politiska processen i Göteborgs Stad, som är ägare till Liseberg, säger Andreas Andersen.

PÅ ANDRA HÅLL i världen har många nöjesparker med varmare klimat öppet året runt. Liseberg har i dag öppet hela sommaren, och dessutom under både Halloween och juletid. Men något året runt-öppet kommer vi aldrig att få se på Liseberg, menar Andreas Andersen:

– Däremot tror jag att våra säsonger kommer tematiseras ännu mer, vi kommer att jobba på att förstärka de olika uttrycken. Men att ha helårsöppet är inte lönsamt. Dessutom måste folk få hinna längta tillbaka mellan sina besök. ☺

Aerospin är en av 2016 års nyheter på Liseberg.

Hyllad musikal till Göteborg

Få musikalerna har varit lika framgångsrika som Jersey Boys. I över tio års tid har den spelats runtom i världen, och dessutom gjorts som hyllad Hollywoodfilm. Nu är det dags för nästa steg – i vår kommer Jersey Boys till Göteborg och Gothia Towers.

TEXT MAGNUS CARLSSON BILD ANNA TÄRNHUVUD

NÄR JERSEY BOYS hade premiär på Broadway i New York 2005 var succén omedelbar och snart började föreställningen spridas runtom i världen. 2014 tockades Jersey Boys i en hyllad långfilm av Clint Eastwood, och förra året nådde showen Sverige och Chinateatern. Och i vår spelas alltså Jersey Boys på göteborgska The Theatre på Gothia Towers.

Musikalen är baserad på en sann historia och handlar om det amerikanska popbandet Four Seasons, som slog igenom i New Jersey på 1960-talet. Många har beskrivit Four Seasons som USA:s svar på The Beatles, vilket är en bra liknelse då Four Seasons snabbt lyckades sälja 175 miljoner album världen över.

– Det är väldigt tydligt för alla som ser showen att Four Seasons är ett band som har extremt bra låtar, de gjorde musik som aldrig dör. Det är enkel musik som sätter sig på hjärnan, som gör att man nynnär och blir glad. Det spelar ingen roll hur gammal du är – du kommer ändå att tycka om låtarna, säger Bruno Mitsogiannis, som gör huvudrollen i Jersey Boys.

Han hade själv ingen relation alls till Four Seasons när han började jobba med musikalen.

– Åtminstone trodde jag inte det. Men när jag började lyssna igenom låtarna insåg jag att jag kände igen mer än hälften – jag hade bara ingen aning om att det var just Four Seasons.

BRUNO MITSOGIANNIS GÖR rollen som Frankie Valli, Four Seasons sångare och förgrundsfigur, som växer upp i New Jersey. Det har sagts att den som växte upp i New Jersey på 60-talet hade tre alternativ: att ta värvning i armén, bli musikstjärna eller bli kriminell.

FAKTA: JERSEY BOYS

Jersey Boys är ursprungligen en Broadwaymusikal som kretsar kring bandet Four Seasons, som sålde över 175 miljoner album under 1960- och 1970-talen. Bland Four Seasons största hits finns låtar som December 1963 (Oh What a Night), Can't Take My Eyes Off You, Walk Like a Man och Sherry. Four Seasons sångare Frankie Valli hade också en solokarriär som bland annat resulterade i titellåten till musikalen Grease. Frankie Valli har också hunnit med en kortare skådespelarkarriär som bland annat innehållit en roll i tv-serien Sopranos.

Huvudrollerna i Jersey Boys spelas av Bruno Mitsogiannis, David Lindgren, Peter Johansson och Robert Rydberg.

Jersey Boys spelas på The Theatre på Gothia Towers torsdag-söndag under perioden 22 april-15 maj.

Se mer av vad som händer på Gothia Towers på www.gothiatowers.com.

Frankie Valli var på väg mot det sistnämnda, men i stället upptäckte han musiken – och blev älskad av hela världen för sin falsettsång.

– Det är en intressant karaktär med mycket djup, som är jättekul att spela. Jag har inte haft så svårt med rollen rent karaktärsförmått, däremot är det en av de svåraste rollerna man kan göra om man ser till musiken. Frankie Valli var känd för sin höga falsett, och det kan låta enkelt. Men att hålla den i tre timmar på scen är svårt, och det var den utmaningen som lockade mig. Jag fick åka till Nashville och specialträna hos Four Seasons låtskrivare Bob Gaudio. Han hade mycket nyttiga tips kring hur jag skulle göra för att lyckas, säger Bruno Mitsogiannis.

Bruno Mitsogiannis har tidigare gjort bärande musikalroller i bland annat West Side Story, Rock of Ages och We will rock you. Vid sin sida i Jersey

Boys har han David Lindgren, som spelar Bob Gaudio, Peter Johansson som spelar gitarristen Tommy DeVito och Robert Rydberg som gör basisten Nick Massi.

– Vi fyra har inte jobbat ihop tidigare, det var något nytt. Men vi är alla vänner privat sedan tidigare, vilket jag tror har gjort mycket för att det fungerat så bra. Många som sett föreställningen säger att det syns att vi har kul på scenen, och det beror på att vi känner varandra utan och innan sedan tidigare. Gör man det är det lättare att fokusera på skådespeleriet, säger Bruno Mitsogiannis, som är glad över att få ta Jersey Boys till Göteborg.

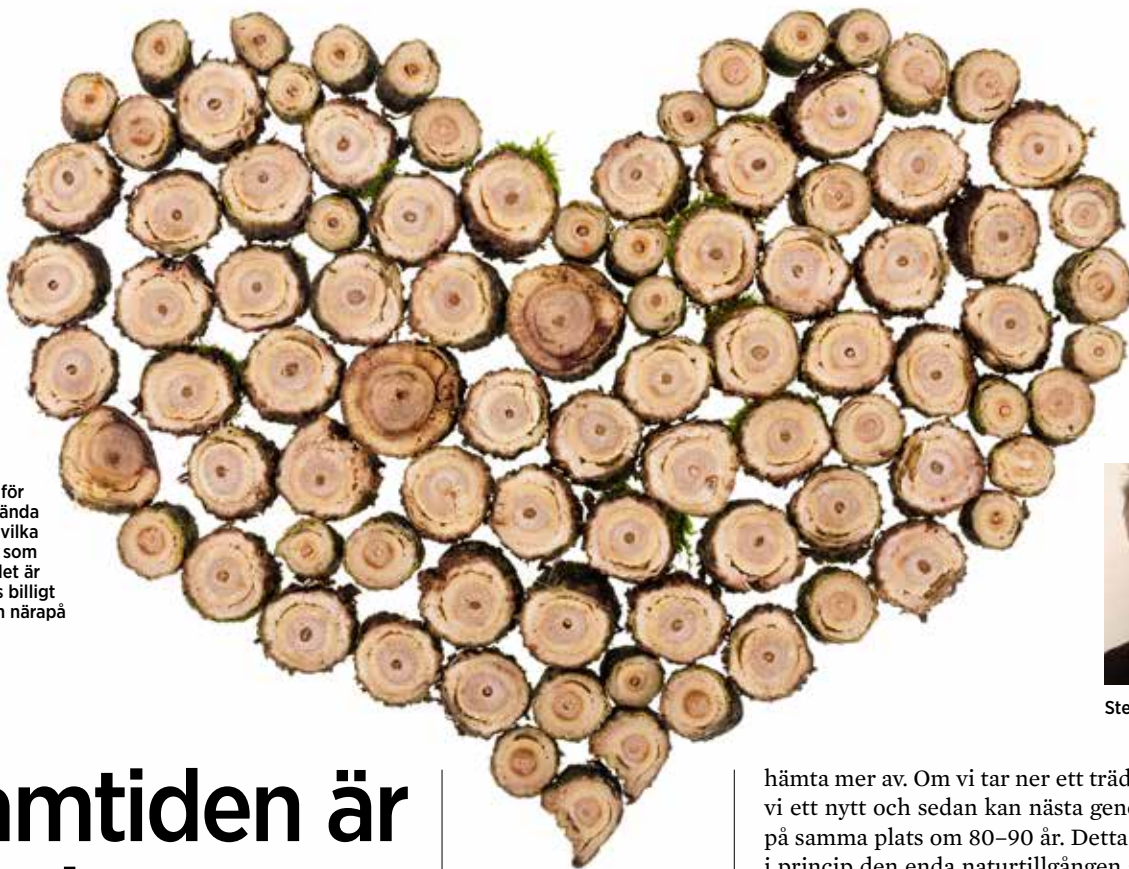
– Jag har varit där och jobbat tidigare, både på Rondo och på Göteborgsoperan. Däremot har jag inte varit på The Theatre än, men det är något jag ser fram emot väldigt mycket. 🍷

BILD MICHAEL ENGSTRÖM

Den hyllade versionen av Jersey Boys spelas på The Theatre under våren.

Musikalartisterna David Lindgren, Bruno Mitsogiannis, Robert Rydberg och Peter Johansson trivs bra ihop och har kul på scenen som bandet The Four Seasons.

I dag finns byggt tekniker för att kunna använda trä till nästan vilka byggnationer som helst. Materialet är förhållandevis billigt och tillgången närapå oändlig.

Stefan Sundqvist.

Framtiden är inte huggen i sten

Framtidens viktigaste material är också ett av de äldsta vi känner till. Det är miljövänligt och kan leva kvar för evigt. Trä är en av nycklarna till ett hållbart klimat.

TEXT MAGNUS CARLSSON BILD COLOURBOX

FÅ MATERIAL ÄR lika användbara som trä. Det är förhållandevis billigt, man kan bygga i princip vad som helst av det och tillgången – särskilt i Sverige – är snudd på oändlig.

– För mig är det solklart. Trä är världens bästa material. På så många vis. Det gäller bara att veta hur man ska använda det, säger Stefan Sundqvist, ansvarig för mässan Trä & Teknik på Svenska Mässan.

I dag är stål och betong två viktiga komponenter i de flesta större byggnationer. Detta ger hållbara hus – men det är samtidigt inga material vi kommer att kunna bygga med för evigt.

– Du kan gå ner i en gruva och hämta järnmalm, men till slut finns det inget mer att hämta och då är det bara ett stort hål kvar. Träd däremot, det kan vi alltid

TRÄBRANSCHEN SAMLAS

Trä & Teknik är Nordens ledande mäsä för träbranschen. 6–9 september 2016 samlas aktörer från hela branschen; allt från sågverk och snickerier till möbeltillverkare och verktygsleverantörer. Nytt för i år är Framtiden Träproduktion, en scen som fokuserar helt på digitalisering, Industri 4.0 och effektivisering. Här presenteras intressanta case hur vi kan kundanpassa, automatisera och effektivisera träindustrin. För mer information se www.traochteknik.se.

hämta mer av. Om vi tar ner ett träd i dag planterar vi ett nytt och sedan kan nästa generation avverka på samma plats om 80–90 år. Detta är unikt, det är i princip den enda naturtillgången som är oändlig, säger Stefan Sundqvist.

En annan stor fördel med trä som material, är att det är miljöneutralt. Vi planterar mer skog än vi avverkar och träd binder dessutom koldioxid, till skillnad från andra ämnen – som enbart skapar utsläpp.

– Vi släpper ut för mycket CO₂, så är det bara. Byggssektorns CO₂-utsläpp per år är i nivå med det fordonsflottan står för på ett år. Och vi kan ju inte sluta åka bil över en natt. Däremot kan vi omedelbart börja använda trä i större omfattning än vi gör i dag. Det skulle göra underverk för miljön.

ATT BYGGA I trä förknippas för gemene man kanske främst med sommarstugor och villor, men i dag har trä blivit ett allt mer uppskattat material även vid större byggnationer.

– I dag finns tekniker för att använda trä överallt. I Skellefteå finns ett stort parkeringshus i trä, och i dag finns till och med tekniken för att bygga många våningar i trä, säger Stefan Sundqvist.

Han menar att det finns en inbyggd rädsla och motstånd mot trä – helt i onödan.

– Som jag ser det finns det inte några nackdelar med trä. Men det förutsätter att man vet vad man gör. Visst kan trä ruttna, men inte om man gör det på rätt sätt. Det är ju bara att titta på de gamla timmerstugorna uppe i Dalarna. Där finns det stugor som stått där sedan 1600-talet utan problem.

Materialet finns, tekniken finns och arkitekter gillar att skapa med trä. Ändå byggs det fortfarande relativt små volymer i trä. ●

HALLÅ DÅR ...

Bertil Harström.

...BERTIL HARSTRÖM, ARKITEKT på Inredningsgruppen, som är med och utformar årets seminariesatsning Wood Fusion på Trä & Teknik. Ni vill lyfta fram det hållbara byggandet, där trä som material borde få en större plats. Varför det?

– Därför att trä som material motsvarar framtidens krav på ekologiskt hållbart byggande. Faktiskt det byggmaterial som bäst klarar de koldioxidkrav som antogs vid

klimatmötet i Paris i december. Där tittar man på livscykelanalyser, hela kretsloppet. Andra fördelar med trä är materialets egenskaper att andas, lagra solenergi och ta hand om fukt. Tyvärr är träet försummat som byggmaterial här i Sverige. Dess egenskaper är sorgligt underskattade, av ren okunskap.

Vad menar du med det?

– Trä blev plötsligt otidsenligt när miljonprogrammet och det industriella byggandet kom igång på 60- och 70-talet. Hantverkarna ersattes av montörer av de moderna byggsystem som utvecklades. Betong, stålreglar, mineralull och gipsskivor tog över byggmarknaden och hela regelverket anpassades till denna utveckling. Trä blev den stora förloraren. Vi förlorade förtroendet för trä, blev hemmablinda, och har under lång tid underskattat trämaterialens egenskaper. Sedan några år görs försök att vända utvecklingen, men det behövs genomgripande förändringar.

Hemmablinda, säger du – vad ska vi göra åt det?

– Vi måste ta in frisk luft utifrån. Sverige är inte längre en ledande träbyggnadsnation. Till Wood Fusion bjuder vi därför in arkitekter och byggnadsexperter från andra länder. Österrike och Schweiz har t ex kommit långt när det gäller ett modernt träbyggande. Vi sitter på råvaran, men inte på kompetensen. Målet måste vara att återta en ledande roll inom träbyggandet.

Men Sverige har ju en stor träindustri?

– Ja, vi säljer råvaran och tjänar pengar på den. Men tänk om vi kunde förädla den ytterligare några steg och börja leverera byggnader i platta paket ut över världen. Vilken potential! På Wood Fusion vill vi påverka politiker och byggherrar i den riktningen.

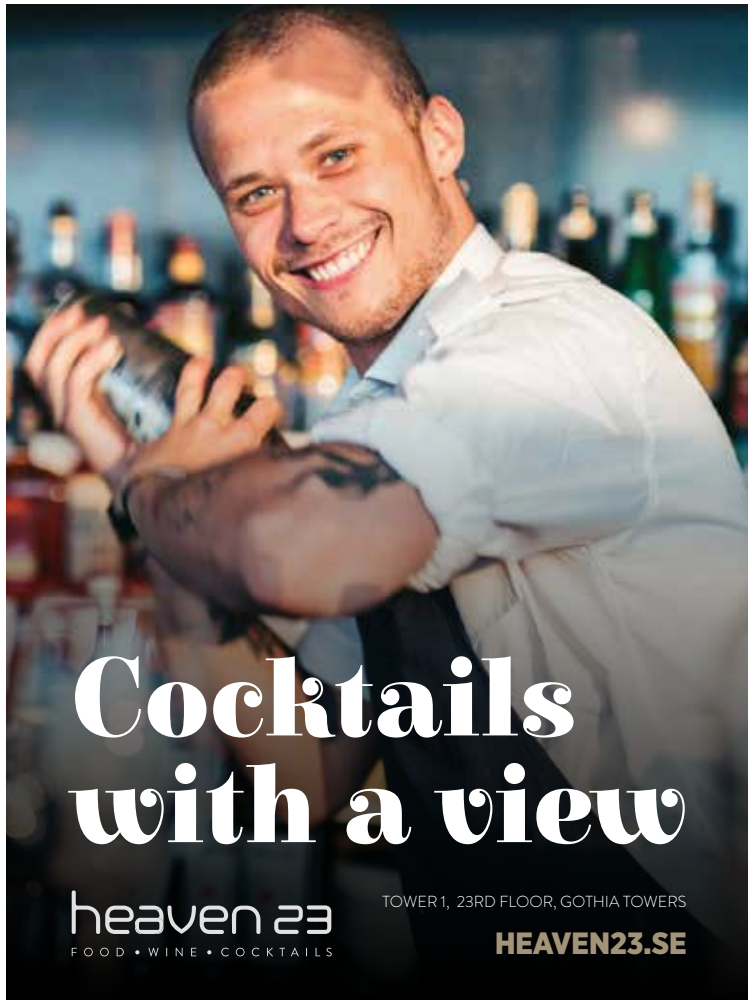
Är du inte lite nostalgisk?

– Nej, absolut inte. Det finns ett behov av att påminna om den kunskap som fanns förr, men framförallt gäller det att peka framåt: det är med hjälp av datorer och robotar som vi bygger morgondagens trähus. ☺

Innovation på Wood Fusion

WOOD FUSION ÄR en viktig del av Trä & Teknik, ett fyra dagar långt seminarium med utställning om trä och hållbart byggande där arkitekter, forskare, ingenjörer, konstruktörer, beslutsfattare och byggherrar möts.

Wood Fusion arrangeras i en specialdesignad lounge på Svenska Mässan. Här diskuterar arkitekter, forskare, ingenjörer och konstruktörer förutsättningarna för att bygga mer med trä. En monumental träskulptur, kallad "Woodstock", markerar platsen. ☺

Cocktails with a view

heaven 23
FOOD • WINE • COCKTAILS

TOWER 1, 23RD FLOOR, GOTHIA TOWERS

HEAVEN23.SE

BRUNCH

INCONTRO
ITALIAN RESTAURANT & BAR

GROUND FLOOR, GOTHIA TOWERS, NEXT TO SVENSKA MÄSSAN MAIN ENTRANCE

INCONTRO.SE

KAVIAR

I Sverige kallas nästan all fiskrom för kaviar. 1950 köpte sillfabriken Abba receptet på vad som skulle bli synonymt med svensk kaviar – ett salt, umamirikt, bredbart pålägg som på många sätt skiljer sig från vad man i andra länder kallar kaviar. Torsk- och sejrommen är rökt, sockersaltad och blandad med bland annat tomatpuré och potatisflingor. 2007 släpptes en kaviar med banansmak, som aldrig blev någon riktig succé.

BRÖD MED PÅLÄGG

Chiapudding, smoothie och vetegrässhot i all ära – smörgås är trots allt den vanligaste frukostmaten. 95 procent av Sveriges befolkning äter hårdost på sin macka, och de populäraste är Präst, Herrgård, Grevé och Hushåll. Totalt äter svenskarna 17 kilo ost per person och år. När det gäller köttpålägg gillar svensken rimmade och rökta varianter, som medvurst eller rökt skinka.

Frukost på svenska

FRUKOST - VROKOST PÅ LÄGTYSKA - betyder helt enkelt tidig måltid. Förr äts den efter dagens första slitsamma arbetspass. Nu intas den ofta i full panik före jobbet, kanske till och med i farten, eller möjligen inte alls – trots att 68 procent av svenskarna vill sitta ner och äta i lugn och ro.

Den långa långsamma helgrukosten har blivit en symbol för lyx och ledighet, en stund då man äntligen kan ställa fram pålägg efter pålägg, brygga ytterligare en kanna kaffe och kanske prassla med en riktig papperstidning. En del familjer har till och med särskilda lördagsflingor som bara plockas fram när det är frukostfest.

SVENSKEN SOM RESER till Sydeuropa skrattar gott åt croissant- och espressofrukostar. Nästan lika mycket skrattar hon åt engelsmännens rinniga bönor. Lagom är helt enkelt bäst – smörgås, kaffe, yoghurt, ägg. Inte för enkelt, inte för mastigt, samtidigt som det är viktigt att stå sig.

Kanske är den inställningen ett resultat av att det svenska Livsmedelsverket basunerat ut att 20–25 procent av dagens energiintag ska komma från frukosten. Eller så är den ett arv från tiden när vi gick ut och slet på åkern efter vår vrokost. Gott är det, hur som helst. ☺

TEXT MAJA LARSSON BILD STEFAN EDETOFT

Visste du ätt...

... Gothia Towers hade 442 000 frukostgäster under 2015 och Upper House hade cirka 18 000 gäster.

YOGHURT MED MÜSLI

Müsli sägs härstamma från ett schweiziskt sanatorium, där den lanserades kring år 1900. Då bestod den av havregryn, rivet äpple och nötter. Nu kallas den ofta granola och äts med fördel ihop med yoghurt.

ÄGG

Hårdkokt eller löskokt väljer man själv – oavsett tillstånd är ägg en riktig näringsbomb. Ett ägg innehåller alla vitaminer utom C och massor av mineraler. För att riktigt blomma ut behöver ägg lite salt, gärna i kaviarform.

JUICE

Juice har funnits på svenska frukostbord i 40 år och på den tiden har det hänt mycket. Från små tetrapack med koncentrat att blanda ut med vatten, till färskpressat och råsaftcentrifugerat. Kvarstår gör fakta: en juice får aldrig vara sockrad.

MJÖLK

Svenskarna tillhör världstoppen i mjölk-drickande, även om både irländarna och finländarna dricker mer. Inom landet dricker man mest mjölk i Småland, på Öland och Gotland. Mellanmjölken är tveklöst populärast av alla sorter. För 20 år sedan lanserades ekologisk mjölk och i dag är 14 procent av all mjölk som säljs i Sverige ekologisk.

RECEPTET

Krister Dahl väljer mackor

HAN HAR LAGAT mat till Nobelfesten, vunnit Culinary Olympics fyra gånger och drivit egen restaurang. Sedan 2011 är han ansvarig för all mat som lagas på Gothia Towers och Upper House. Frukostlyx för Krister Dahl är stekta mackor. Till vardags blir det en treminuters-frukost.

– Två skivor rågbröd med färskost och salami och två hårdkokta ägg med salt. Jag klarar inte rinnig äggula, inte ens när den är lite mjuk i mitten. Till det blir det kaffe, oftast alldeles för mycket. Och så ett glas mjölk – jag är fortfarande ett barn på det viset. När jag har tid älskar jag att äta stekta mackor. ☘

Krister Dahl, executive chef på Gothia Towers, äter helst mackor till frukost – både till helg och vardag.

Kristers stekta helgmacka

2 portioner

4 skivor bröd
majonnäs
1 avokado
1 tomat
4 skivor stekt bacon
4 skivor rökt kalkon
3 ägg
3 msk mjölk
1 krm pimentpulver
svartpeppar

Börja med att breda majonnäs på brödsnivorna (endast ena sidan) och dra några varv med svartpeppar.

Skiva avokado och tomat och varva med köttpåläggen på två av brödsnivorna. Lägg på de resterande två brödsnivorna och tryck till lite.

Knäck äggen och vispa ihop med mjölk och kryddor. Lägg i mackorna och vänd runt försiktigt. Låt vätskan suga in i brödet.

Stek sedan på båda sidorna i panna med smör tills äggen stelnar och du får en härlig yta. Dela och servera.

KAFFE

På sent 1800-tal drack genomsnittssvensken kaffe motsvarande 1,6 kilo malda bönor per år. Nu är vi uppe i nio kilo, vilket motsvarar mer än tre koppar om dagen. Det är näst mest i hela världen. I Sverige dricker man av tradition starkt kaffe, gärna mörkrostat. För en helt ovan person tar det oftast ungefär två veckor att lära sig tycka om smaken av kaffe.

Carin Kindbom, vd och koncernchef och Roger Holtback, styrelseordförande för Svenska Mässan stiftelse, berättar om planerna för att skapa Europas mest attraktiva mötesplats genom att erbjuda den bästa helhetsupplevelsen.

Svenska Mässan koncernen växlar upp

DEN STÖRSTA SATSNINGEN i Svenska Mässans hundraåriga historia är precis genomförd. Under åren 2011–2014 investerades hela 1,2 miljarder kronor i ett tredje hotelltorn, ett femstjärnigt hotellkoncept, Upper House, med spa och friskvårdsfaciliteter, loungeytor, restauranger, konst, pop-up butiker samt teater och andra upplevelsekoncept.

Under 2015 ökade omsättningen med en kvarts miljard och besökarantalet med drygt 25 procent. Nu gör Svenska Mässan koncernen sig redo för en ännu större investering.

– Vår vision är att skapa Europas mest attraktiva mötesplats genom att erbjuda den bästa helhetsupplevelsen, säger Carin Kindbom, vd och koncernchef på Svenska Mässan. Nu vill vi ta nästa steg och växla upp vår attraktionskraft för att vidareutveckla

Svenska Mässan och attrahera fler besökare till såväl oss som Göteborg.

Med över 1,8 miljoner besökare till mötesplatsen Svenska Mässan så är verksamheten också en motor för hela besöksnäringen. För varje krona som spenderas på Svenska Mässan, spenderas ytterligare cirka 2,50 i staden Göteborg på exempelvis shopping, transporter, restaurangbesök eller övernattningsnätter på hotell.

– Svenska Mässan, som är en stiftelse, har i uppdrag att främja näringslivet, säger Roger Holtback, styrelseordförande. Med det besökarintresse och den tillväxttakt vi ser framöver vågar vi inleda våra framtidsplaner tidigare än planerat. Vi lägger nu ytterligare en grund för fortsatt expansion, allt för att ta tillvara på vårt oslagbara cityläge.

Den kommande satsningen sträcker sig över de närmaste 15 åren. Nya entréer och

ett fjärde och femte torn är planerade att byggas. Längre fram kommer även mässhallarna att uppgraderas och flera nya koncept planeras. Investeringsplanen uppgår till minst 3 miljarder kronor.

– ATT UTVECKLINGEN FORTSÄTTER är en viktig symbol för tillväxt, både för Svenska Mässan och för Göteborg, menar Carin Kindbom. Tillväxten är också nödvändig för att vi ska kunna möta en allt hårdare internationell konkurrens.

– De ambitiösa planer och visioner som stiftelsen nu presenterar är uttryck för vår stora framtidstro, men måste givetvis kunna anpassas till den verklighet vi kan komma att möta på vägen, säger Roger Holtback.

En begäran om planbesked för de första etapperna har lämnats in till Göteborgs stad.

Nobelpristagare som gästat Bokmässan 1985-2015:

Isaac B Singer

Svetlana Aleksijevitj | Herta Müller

Tomas Tranströmer | Orhan Pamuk

Nadine Gordimer | Imre Kertész

Seamus Heaney | Günter Grass

José Saramago | Doris Lessing

Kenzaburo Oe | Derek Walcott | Dario Fo

Wole Soyinka | Mario Vargas Llosa | Joseph Brodsky

Välkommen till Nordens största kulturmanifestation

Hit kommer 100 000 besökare.

Här möter du författare, samhällsdebattörer
eller kanske en Nobelpristagare.

Tema: Yttrandefrihet 2016

BOKMÄSSAN
GÖTEBORG BOOK FAIR

22-25 september • www.bokmassan.se • #bokmässan

Hitta guldkornen i Göteborg

I Göteborg har du aldrig tråkigt. Här tipsar vi om några av alla de aktiviteter staden bjuder på. Oavsett om du vill gå på konstutställning i centrum eller klättra på klippor vid havet, tar du dig smidigt runt med spårvagn.

BILD EMIL FAGANDER

◉ SKÄRGÅRDEN (HÅLLPLATS: SALTHOLMEN)

På Styrö i Göteborgs södra skärgård finns fyra små samhällen med olika karaktär. Byn med en kyrka från 1752, fiskeläget Tängen, Halsvik där skutskepparna präglade bebyggelsen och sommargästernas Bratten. Du tar dig dit på en kvart med skärgårdsbåtarna från Saltholmen.

BILD GÖTEBORGS KONSTMUSEUM

◉ GÖTEBORGS KONSTMUSEUM (HÅLLPLATS: VALAND)

Samlingar från 1400-talet fram till i dag. Årets stora utställning, Gränslöst (4/5–13/11), bygger på oväntade möten mellan 1700-tals konst och nutida konsthantverk, mode, design och populärkultur.

BILD NIKLAS BERNSTONE

◉ UNIVERSEUM (HÅLLPLATS: KORSVÄGEN)

Nordens största science center, Universeum, rymmer allt från tropisk regnskog och jättelika akvarier till spännande experiment på sina sju våningar. I juni invigs en 18 000 kubikmeter stor regnskogskub med 600 djur- och växtarter.

BILD STEFAN KARLBERG

◉ LISEBERG (HÅLLPLATS: LISEBERG)

Liseberg slog upp grindarna för första gången 1923. Med 43 åkattraktioner, hundratusentals blommor, kramiga kaniner, mat, dryck och scenunderhållning är Liseberg i dag Nordens största nöjespark. I år öppnar parken den 23 april med tre nya attraktioner.

BILD BEATRICE TÖRNROS

◉ WAY OUT WEST (HÅLLPLATS: LINNÉPLATSEN)

Way Out West är festivalen som ligger mitt i staden. Med tre stora scener i stadsparken Slottsskogen, flera klubbspelningar runt om i Göteborg och över 30 000 besökare om dagen är Way Out West en av Sveriges största musikupplevelser. I år fyller festivalen tio år och jubileet firas 11–13 augusti med artister som PJ Harvey, Sia, Jamie xx och Seinabo Sey.

BILD JORMA VALKONEN

◉ OPERAN (HÅLLPLATS: LILLA BOMMEN)

Göteborgsoperan med sin spännande arkitektur, inspirerad av placeringen i hamnen, har ett brett utbud av opera, musikal och balett. I vår har Hamlet (9/4–21/5) Sverigepremiär här. Ofelias roll görs av Ida Falk Winland. Sjungs på italienska och textas på svenska.

BILD KJELL HOLMNER

◉ ROSARIET (HÅLLPLATS: CENTRALSTATIONEN)

Rosariet i Trädgårdsföreningen är en av norra Europas främsta rosenträdgårdar med sina 1200 sorters rosor. I år är parken en del av Gothenburg Green World, en satsning på grön stadsutveckling med internationell trädgårdskonst, stadsodlingar och installationer.

ÖGONBLICKET

10.43 **FESKEKÖRKA ÄR EN** av Göteborgs mest kända sevärdheter. Inomhusmarknaden erbjuder dagsfärska delikatesser från havet. Fiskhallen, som är ursprungsnamnet, byggdes 1874 och ritades av dåvarande stadsarkitekten Victor von Gegerfelt. Han inspirerades av norska stavkyrkor i trä och gotiska stenkyrkor och den unika byggnaden är en av Göteborgs främsta ikonbyggnader. 1910 flyttade fiskeauktionen och en del av kommersen från kajen vid Rosenlundskanalen till Fiskhamnen. I dag rymmer Feskekörka fyra fiskhandelsföretag och två restauranger. 📍

BILD HANNES OJENSA

VÄLKOMMEN TILL DEN NORDISKA TRÄBRANSCHENS MÖTESPLATS!

Det är dags att uppgradera produktionen!
Hitta lösningar för att effektivisera din produktion
på Trä & Teknik.

Trä & Teknik spänner över hela bredden från råvara
till utrustning för att tillverka en produkt.

Seminarier,
teknikvandringar,
matchmaking...

Håll dig uppdaterad på
www.traochteknik.se

 SVENSKA MÄSSAN
THE SWEDISH EXHIBITION CENTRE GÖTEBORG

6-9 SEPTEMBER 2016
Svenska Mässan, Göteborg

 **TRÄ &
TEKNIK**

4-6 OKTOBER 2016 PÅ **SVENSKA MÄSSAN** I GÖTEBORG

NORDENS **STÖRSTA MÄSSA**
FÖR TILLVERKANDE INDUSTRI

AUTOMATION, PROCESSTEKNIK OCH HÅLLBARA LÖSNINGAR I VÄRLDSKLASS

www.processteknik.info www.scanautomatic.se

 SVENSKA MÄSSAN
THE SWEDISH EXHIBITION CENTRE GÖTEBORG

 SCANAUTOMATIC **PROCESSTEKNIK**

PROGRAM 2016

VÅREN 2016

JANUARI

7-10 jan	MyDOG 2016
22-23 jan	Scandinavian Gathering
25 jan	Brobyggardagen
28-31 jan	MC Mässan

FEBRUARI

3-4 feb	Autogloben, arrangeras på Stockholm Globe Arena
6-14 feb	Båtmässan 2016
20-21 feb	Bröllopsfeber
23-25 feb	Seniormässan
27-28 feb	Köpa hus utomlands

MARS

1 mars	Entreprenörskap på riktigt/ Ung Företagsamhet
8-11 mars	Underhållsmässan* 2016
10 mars	D-Congress

BILD HENRIK SANDSJÖ

Nyhet för 2016 är att GöteborgsVarvets mäs-
sa, inklusive nummerlappsutdelningen, flyttar till
Svenska Mässan den 19-22 maj.

15 mars	Power Circle Summit, arrangeras på München- bryggeriet, Stockholm
15-16 mars	Nordiska Skolledar- kongressen
15-17 mars	Träffpunkt Idrott IDA&BAD
16-17 mars	Rörnät & Klimat 2016
17 mars	Svensk Besöksnäringskon- gress
24-28 mars	EuroHorse
24 mars	Hästföretagarforum

APRIL

1-2 april	Göteborg Vin & Deli
2-3 april	Sci Fi
5 april	Bussiness Arena Göteborg
5-7 april	Vitalis
7-8 april	Meg – Mediedagarna i Göteborg
7-8 april	Marknadschefsdagarna
8-9 april	Grävseminariet
12 april	Nationella Kvalitetsregister- konferensen 2016
12-15 april	International Forum on Qua- lity and Safety in Healthcare
22-23 april	En ÖI & Whiskymässa
22-23 april	Svenska Narkotikapolisfören- ingen, SNPF
22-24 april	Yoga Games
22 april-15 maj	Jersey Boys, The Theatre
24-25 apr	Axfood Närlivs Servicehan- delsdagar
27-29 apr	18:e Svenska Kardiovaskulära Vårmötet

MAJ

6-7 maj	Design Fashion Outlet
11-12 maj	Elektronik i fordon
12-14 maj	NJF Congress 2016
19-20 maj	Svenska Demensdagarna

19-22 maj
25-26 maj
25-27 maj

GöteborgsVarvet Expo
Gasdagarna 2016
World Congress on
Biosensors

JUNI

1-4 juni	EOS 2016 – European Obesity Summit Congress
2-4 juni	Svenska Maskinmässan, arrangeras på Solvalla
19 juni	NDC 2016 – Nordic Dietetic Conference
20-22 juni	NNC 2016 – 11th Nordic Nutrition Conference

Besök
svenskamassan.se
för det senaste
programmet.

HÖSTEN 2016

SEPTEMBER

6-9 sept
8-10 sept
22-25 sept

Trä & Teknik
ECVIM 2016
Bokmässan

OKTOBER

1-2 okt

TUR – Resemässan i
Stockholm, arrangeras på
Stockholm Waterfront
Congress Centre

Gymnasiedagarna
ProcessTeknik
Scanautomatic
HLR
Persontrafik
IFS World Conference 2016
Hem, Villa & Bostadsrätt
Mitt Kök

4-6 okt
4-6 okt
4-6 okt
11-14 okt
18-20 okt
24-27 okt
27-30 okt
27-30 okt

NOVEMBER

10-12 nov
12-13 nov
16-17 nov

Kunskap & Framtid
Köpa hus utomlands
Logistik & Transport

DECEMBER

1-3 dec

Euroskills

BILD NIKLAS MAUPOIX

Den brittiska författaren Paula Hawkins i samtal
med Andres Lokko på Bokmässan 2015.